

2. Бевзюк М.С. Особливості підготовки вчителя початкової школи до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі / М.С. Бевзюк // Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки): збірник наукових праць: вип. 9, у 2 т./ за ред. В.М. Синьова, О.В. Гаврилова. – Кам'янець-Подільський : ПП Медобори, 2017. – Т.2. – С. 5-15.
3. Демченко І.І. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутнього вчителя початкових класів до професійної діяльності в умовах інклюзивної освіти: автореф. дис. на здобуття навч. ступеня докт. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти», 13.00.03 «Корекційна педагогіка» / І.І. Демченко. – Умань, 2016. – 46 с.
4. Закон України №2145-VIII. «Про освіту» // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 38-39. – 380 с.
5. Каменщук Т.Д. Теоретико-методичні аспекти діяльності психолого-педагогічних служб в умовах інклюзивного навчання в Україні та Чеській республіці / Т.Д. Каменщук // Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови: збірник наукових праць/ за ред. В.В. Засенка, А.А. Колупаєвої. – К. : ТОВ «Наша друкарня», 2017. – Вип.13. – С.355.
6. Малишевська І. Підготовка спеціальних педагогічних фахівців до роботи в умовах інклюзивного освітнього середовища / І. Малишевська // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2016. – № 8. – С. 264-274.
7. Нормативний бюлетень: довідник / уклад. І. В. Луценко; Інститут спеціальної педагогіки НАПН України. – Київ; Чернівці: Букрек, – 2017. – 48 с.
8. Садова І. Особливості підготовки майбутнього вчителя до навчання дітей з особливими потребами в умовах інклюзивної освіти / І. Садова // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2015. – Вип. 14. – С. 313-318

УДК:373.064.1:376

ОРГАНІЗАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ З БАТЬКАМИ У ПОШУКАХ КОМПРОМІСУ ЗАЛУЧЕННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

*Романюк Наталія, вихователь-методист
КЗ: «Дошкільний навчальний заклад №26» ВМР*

ORGANIZATION OF INTERACTION WITH PARENTS IN THE SURPLUS OF COMPROMISE OF ATTENTION OF CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS IN EDUCATIONAL SPACE

*Romanyuk Natalia, educator-methodist
Public institution: «Preschool educational institution №26» VCC*

***Анотація:** У статті розкрито особливості взаємодії педагогічного колективу закладу дошкільної освіти та сім'ї дитини з особливими потребами. Нами обґрунтовано ефективні засоби взаємодії вихователів з батьками для результативного навчання та виховання дітей.*

***Ключові слова:** інклюзивна освіта, діти з особливими потребами, взаємодія з батьками, компроміс.*

***Abstract.** The article deals with the peculiarities of the interaction of the pedagogical staff of the institution of preschool education and the family of a child with special needs. We have substantiated the effective means of interaction between educators and parents for effective teaching and upbringing of children.*

***Keywords:** inclusive education, children with special needs, interaction with parents, compromise.*

Сім'я для дитини є середовищем, яке забезпечує її психічний і особистісний розвиток. Усі батьки люблять своїх дітей і вважають, що тільки

вони можуть зробити їх щасливими, часто вони змушені долати несподівані труднощі й проблеми у вихованні, помилково керуючись лише покликом серця і бажанням задовольнити свої власні амбіції. У процесі співпраці з батьками дітей з особливими освітніми потребами важливо спрямувати свою роботу не лише на інтереси та пріоритети сім'ї, а в першу чергу, на основне завдання – зрозуміти та прийняти дитину такою, якою вона є. Щоб забезпечити дитині з особливими потребами активну життєдіяльність у колективі однолітків, педагоги мають знати її особливості, можливості й уподобання. Зустрічі педагогів з батьками допомагають визначитися, якої саме допомоги потребує дитина, отримати вичерпну інформацію про неї.

Питання захисту та створення сприятливих умов для освітнього процесу дітей із синдромом Дауна визначено у Конвенції ООН про права інвалідів, яка ратифікована Україною у 2008 році, Конвенції ООН про права дитини, Всесвітній декларації про забезпечення виживання, захисту та розвитку дітей, Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року та ін. Проблемами реалізації інклюзивного навчання в освітньому процесі займалися Е. Даніелс, Н. Дятленко, А. Колупаєва, Г. Кравченко, В. Ляшенко, О. Терещенко, А. Хіля та ін.

Головне в співпраці закладу дошкільної освіти і родин, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, – це встановлення щирих, довірливих стосунків, що мають базуватися на активній співпраці, взаєморозумінні й толерантному ставленні. За таких умов батьки відчують власну значущість, важливість своєї ролі в адаптації та розвитку їхньої дитини. Крім того, співпраця з батьками дітей з особливими потребами проявляється в індивідуальних, групових, сімейних консультаваннях; організації психолого-педагогічної просвіти батьків з використання активних методів навчання – рольових ігор, тренінгів тощо; створенні груп підтримки для батьків в умовах закладу дошкільної освіти [2, с. 43].

Однією з дієвих форм співпраці, на думку Г.Кравченко, є листування вихователів із сім'єю. Таке листування може мати форму щотижневих нотаток, які повідомляють про улюблені види діяльності дитини, її цікаві висловлювання. Батьки охоче заводять індивідуальні зошити розвитку дитини, які щодня оформляються вихователями і передаються батькам додому. На сторінках такого зошита батьки відмічають особливі події, вчинки, висловлювання, фіксують діяльність дитини, що відбувалася поза навчальним закладом. Вихователі, зі свого боку, повідомляють про особливості проведеного дня в групі, взаємодію з однолітками, прояви активності дитини, її успіхи, труднощі й потреби [1, с. 19].

Д. Романовська радить для успішної взаємодії з сім'ями педагогам враховувати такі рекомендації: наголошуйте на цінності дитини та необхідності розвитку її сильних сторін; намагайтеся зрозуміти батьків, прислухайтеся до їхньої точки зору, приймайте їхню позицію; умійте бачити в дитині індивідуальність, незалежно від наявних вад розвитку; домовляйтеся з батьками про обмін інформацією про розвиток дитини вдома і в закладі; боріться зі стереотипами, не жалійте батьків, це заважає ефективній взаємодії; спільно вирішуйте проблеми; плануйте свою діяльність спільно з батьками; переконайте батьків, що їх дитина – найкраща, це не вона інша, а інші ми [3, с. 22].

Працівники дошкільного навчального закладу разом з батьками мають сформувані команду, яка спрямовує зусилля на задоволення індивідуальних потреб кожної дитини. У цій команді батькам відводиться вирішальна роль. Партнерство навчального закладу і сім'ї створює умови для ефективного включення дітей дошкільного віку з особливими потребами в середовище здорових однолітків, освітній процес, розвивальне середовище закладу дошкільної освіти, сприяє гармонійному, всесторонньому особистому розвитку кожної дитини, її соціалізації і підготовці до самостійного життя.

О. Терещенко, орієнтуючись на інтереси сім'ї, радить педагогам керуватися такими принципами:

1. Визнання того, що сім'я є елементом стабільності в житті дитини, в той час як педагоги можуть змінюватися.
2. Ефективне співробітництво педагогів з батьками та іншими фахівцями.
3. Регулярний обмін з батьками повною та неупередженою інформацією стосовно їхніх дітей.
4. Запровадження в закладі дошкільної освіти політики та системи послуг, які забезпечують сім'ям необхідну емоційну підтримку.
5. Урахування потреб дітей під час розробки навчально-виховних та інших програм.
6. Заохочення й створення умов для взаємної підтримки батьків.
7. Розуміння унікальності кожної сім'ї, повага до різних методів навчання та виховання дітей, що застосовуються батьками.

Для реалізації поставлених завдань педагоги закладу використовують різні форми роботи: виконання домашніх завдань; читання спеціальної літератури; конспектування занять, які проводить педагог; демонстрація прийомів роботи з дитиною; реалізація творчих задумів; родинні зустрічі з цікавими людьми; спілкування групами в «VIBER»; спілкування на форумах у соціальних мережах.

У роботі педагога з батьками ми виділяємо чотири основних етапи роботи: **На першому етапі** необхідно допомогти батькам усвідомити головне, що їх дитина – перш за все особистість, яка розвивається і формується з особливостями, притаманними саме їй.

Другий етап спрямований на залучення батьків до освітнього процесу. Педагог переконує батьків в тому, що саме їх уваги і підтримки потребує дитина.

Третій етап – формування зацікавленості процесом розвитку дитини. Педагоги показують батькам існування маленьких, але дуже важливих для їх дитини досягнень. Вони навчаються відпрацьовувати вдома з дитиною ті завдання, які пропонує педагог.

Четвертий етап характеризується розкриттям можливостей особистого пошуку творчих підходів до навчання й особистої участі батьків в дослідженні її можливостей.

Завдяки такій співпраці батьки займають позицію творчого пошуку щодо реалізації можливостей дитини, підвищення особистої самооцінки у зв'язку з можливістю бачити результати своєї праці.

Отже, результатом взаємодії закладу дошкільної освіти і сім'ї – є успішна та повноцінна соціалізація дитини з особливими потребами. Педагоги допомагають батькам у вирішенні педагогічних труднощів, оскільки враховують потреби сім'ї та пропозиції щодо взаємодії з дитиною. Сповна враховується індивідуальність дитини, оскільки педагоги, постійно підтримуючи контакти з сім'єю, обізнані з особливостями, звичками свого вихованця, що веде до підвищення ефективності освітнього процесу. Батьківська причетність до навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами безумовно полегшує досягнення цілей, які поставлені перед вихователями, робить важливий внесок в єдиний процес виховання дитини в сімейному та дошкільному середовищі, також участь батьків є певною формою демократизації та культурної взаємодії.

На наш погляд, вкрай важливо гармонізувати процес входження «особливої дитини» в новий колектив однолітків, формувати почуття солідарності, згуртованості, відданості. Важливо пам'ятати: соціально компетентною може бути лише емоційно сприйнятлива дитина з розвиненими соціальними почуттями.

Список використаних джерел:

1. Кравченко Г.Ю. Інклюзивна освіта в ДНЗ / Г.Ю.Кравченко, Г.О.Сіліна. – Х. : Вид-во «Ранок», 2014. – С. 18-34.
2. Ляшенко В.І. Умови формування життєвої компетентності дітей-інвалідів: метод. рекомендації для спеціалістів соціальної реабілітації / В.І.Ляшенко. – Миколаїв : Державний комплекс ранньої соціальної реабілітації дітей-інвалідів. – 2003. – 56 с.

3. Романовська Д. Психологічний супровід організації роботи з батьками в освітніх навчальних закладах : методичний посібник / Д. Романовська, С. Собкова. – Чернівці, 2003. – 83 с.
4. Терещенко О. Родинні збори в дитячому садку / О.Терещенко // Дошкільне виховання. – № 2. – 2007. – С. 18-20.

УДК: 394.3:376-056.262-053.2

НАРОДНІ ІГРИ В РОБОТІ З ДІТЬМИ З ПОРУШЕННЯМИ ЗОРУ

Павловська Любов, здобувач ступеня вищої освіти «магістр»

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського (Україна)

Науковий керівник: Кім Галина, кандидат педагогічних наук, доцент

FOLK GAMES IN WORKING WITH CHILDREN WITH PAROPSISS

Pavlovska Liubov, master's student

Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

Анотація: У статті розкрито особливості ігрової діяльності дітей з порушеннями зору, наголошено на ролі народних ігор у вихованні і розвитку дітей дошкільного віку. Запропоновано різні види ігор для навчально-виховної практики закладу дошкільної освіти.

Ключові слова: інклюзивна освіта, діти з особливими потребами, народна гра.

Abstract. The article reveals the peculiarities of the gaming activity of children with paropsiss and emphasizes on the role of folk games in the upbringing and growth of preschool age children. The different types of games for educational practice of the preschool education institution are offered.

Keywords: inclusive education, children with special needs, folk game.

У Національній доктрині розвитку освіти в Україні у XXI столітті наголошується на необхідності посилення уваги до освіти дітей з відхиленнями психофізичного розвитку, забезпечення їхнього повноцінного життя, соціального захисту, створення умов для належної реабілітації [3, с.5]. Сучасне суспільство висуває високі вимоги до рівня освіченості дитини, що спонукає науковців до пошуку нових шляхів навчання та виховання дітей, які потребують спеціального педагогічного супроводу та психологічної підтримки. Серед дітей, що вимагають особливого підходу, значне місце належить дітям з порушеннями зору.

Проблема психічного розвитку дітей з порушенням зору досліджувалася багатьма науковцями (Л. Вавіна, Т. Головіна, М. Земцова, Л. Сековець, Є. Синьова, Л. Солнцева, Б. Шеремет та ін.). Визначено, що часткове порушення зору негативно позначається на здатності дитини вільно орієнтуватись у довкіллі, зводить до мінімуму її рухову активність, спричиняє відхилення у фізичному і психічному розвитку. Ці особливості розвитку простежуються в дозріванні